

THE LUTHERAN

UNIVERSITY HERALD

No. 23.

Tacoma, Wash. Dec. 10, 1894.

Vol. 4.

Gustav Adolf. (Fornemmelig efter Fryxell.)

Aar 1594 den 9de December fødtes paa Stockholms Slot Gustav Adolf, ældste Søn af Kong Karl den 9de og hans anden Hustru, Kristine af Hessen.

Alt som Barn viste han et uforsædet Sindelag og megen Tilbøielighed for Krig og Alt, hvad dertil hører. Fem Aar gammel fulgte han Faderen til Besæringen af Kalmar. Man spurgte ham, hvilket han lystes bedst om af de i Havnen liggende Fortøier. "Dette", svarede Prindsen og pegte paa et stort Orlogsskib, som bar Navn af Svarta Ryltaren. Da man vilde vide Aarsagen, svarede han: "Jo, fordi det har de fleste Kanoner". Jagt og Krigsleg var hans eneste Afspreddelser, og derimellem arbejdede han ivrigt med sine Udbervisningsgjenstande eller lyttede med Opmærksomhed til ældre Personers Samtaler om Statens Anliggender. Han var, sagde man, aldrig Barn, men stor Konge.

Alt fra sit 9de Aar overvar han Raadets Sammenkomster; i sit 12te sit mindre vigtige Hverv at udføre; 16 Aar gammel var han en uundværlig Medhjælper for Faderen. Han udskrev og udførte Krigsskole, udførte smaa Krigsforetagender, underhandlede med fremmede Gesandter eller med Rigets Stænder; overalt vakte han Kjærlighed og Beundring. Fra Raadsherren til Bonden saa hvert Die med Haab og Fortrystning til den unge Prinds, ventende af ham Frelse og Hjælp for det fortrykte Fædreland. Vel var Gustav Adolf ved Faderens Død kun 17 Aar gammel og efter Sveriges Lov mindreaarig, men i Betragtning af hans store og tidligt udviklede Sjælskræfter erklæredes han allerede nu myndig og besteg den svenske Throne.

Saa Personer have været udrustede med saa udmærkede Sjælskræfter som Gustav Adolf. Med et ligesaa hurtigt som dybt Blik gennemskuede han alle saavel private som offentlige Forhold og det alt som Ungling ofte bedre end de under Arbejde og Erfaring graanedes Statsmænd.

Hans Hufommelse var ualmindelig stærk og omfattede under Mandommens Aar Rigets Love og Indbyggere med samme Lethed som i Ungdomsaarene al Slags Videnstaber og Sprog. Som Feltherre kendte han ikke blot de høiere Befalingsmænd, men ogsaa de lavere Officerer, ja endog mange af de mere udmærkede Soldater.

I hans Hjerte boede der en sand og levende Gudsfrugt, der vrede sig baade i Ord og Gjerning. Morgen- og Aftenbønner forsmættede han sjelden, Gudstjenesten aldrig. Deltagende og uærbødig Tale om aandelige Ting kunde han ikke paa nogen Maade fordrage. Dite sandt man ham i Ensomhed læsende i den Hellige Skrift. "Jeg søger," sagde han, "ved at grunde paa Guds Ord at styrke mig imod onde Øyster. En Mand i min Stilling skylder Ingen uden Gud Regnskab for sine Handlinger; men denne Selvstændighed leder ogsaa ind i mange Fristelser, som vi aldrig noksom kunne være paa Vagt imod". Selv forfattede han mange af de Feltbønner, der brugtes i Hæren. En samtidig Historieforfatter betegner ham i dette Stykke saaledes: "Kong Gustav Adolf er en Herre, som begynder alle sine Foretagender med Bøn og derfor ender dem med Taksigelse."

Kongens Biv var en Afspæikning af denne rene og hjertelige Gudsfrugt, og derfor traalte han heller ikke flette og usædelige Personer i sin Omgivelse. Sladder og Bagvaskelse afsøgte han med Foragt; Spis, Drukkenhed og Usædelighed tillod han ikke i sin Nærhed. Hvis en og anden ung Herre begyndte at vende sig til den Kant, blev han siebliffelig og uden videre Snak jaget fra Hoffet, og de andre vogtede sig da saameget mere. Sveriges Kongeborg var en Bolig ei blot for Krigeræere, Rundskaaber og Smag, men ogsaa for Gudsfrugt, Retfærdighed og Sædelighed. Sveriges Folk saa did op ikke blot med Beundring for det Glimrende, men ogsaa med Ærefrygt og Kjærlighed for det Udele, som boede inden dens Mure, og Exempleret øvede sin velgjørende Virkning over det hele Rige.

Gustav Adolfs Hidsighed og derved foranledigede

Overtøser var en Feil, der stundom voldte ubehagelige Optrin. Det hændte nemlig ikke saa sjelden, især i hans yngre Aar, at han forgik sig med heftige Ord, ja endog med Hug og Slag, og det var ham yderst vanskeligt, næsten umuligt at styre sine Udbrud. Aarene og Erfaringen lærte ham dog tilsidst den svære Kunst at styre sig selv, i alle Fald var han snart og let god igjen og søgte da med Zver og Hæmmodighed at gjøre godt, hvad han havde feilet. Nag og Uvillie i Længden nærrede han aldrig.

Han var en af de største Hærførere, som nogen Tid har været. Han gjorde flere Forbedringer i Krigskunsten, og personlig Tapperhed viste han i højeste Grad, saa at han derfor dabledes af Mange som den, der forvæglede Soldatens Pligter med Hærførersens. Det var dog hans Overbevisning, at en Ansører ikke af sine Soldater kan kræve mere Mod, end han selv lægger for Dagen. Frygt var derhos en aldeles fremmed Ting for Gustav Adolf. Naar man advarede ham, svarede han spørgende: "Endnu er ingen Konge falden for en Kanonkugle"—eller ogsaa lagde han alvorlig til: "Tillid til Gud er den bedste Forsigtighed", eller: "Hvilken Død var vel skjønnere for en Konge end at falde for sit Folk og for sin retfærdige Sag!"

Som ovenfor sagt, var Gustav Adolf meget ung, da han blev Konge, og hans Riges Stilling var yderst farlig og vel flirket til at volde store Bekymringer. Indenlands herskede Fattigdom og Uenighed; Kongens Indkomster vare ved forskjellige Omstændigheder blevne saa afsnappede, at han stundom neppe havde nogle Rigsdaler iommen til daglige Udgifter. Adelen, som af Karl den 9de var bleven voldsomt tuet, benyttede Leiligheden og skoffede sig ved hans Søns Gyloning flere betænkelige Fordele. Præstestabet var høist misfornøjet med de Trostforandringer, hvormed de to foregaaende Konger havde forurosliget dem, og kastede længselsfulde Blikke til den udmærkede og i den evangeliske Tro saa standhaftige danske Konge Kristian den 4de. Borgere og Bønder vare svært medtagne af de uophørlige Krigsskatter og Udskrivninger. I det sydlige Sverige saa store Trakter hærjede af Fienden; ogsaa i andre Dele af Landet opstod der en Mængde Vdegaard, da der fattedes Folk til at dyrke dem og Penge til at udrede de paa Gaarden hvilende Skatter; Nøden fremkaldte Misnøje, især i Dalarna og Helsingland, hvor der virkelig udbrød alvorlige Uroligheder, som kun med stor Nøje kunde dæmpes. Riget trængte altsaa til Løttelse og Hvile; men dets ydre Forhold krævede nye Anstregelser; thi Gustav Adolf havde efter sin Fader arvet 3 Krige, nemlig med Rusland, Polen og Danmark, og allerede 1612 midt om Vinteren brød han op imod de Danske for, som han selv sagde, ved en tung Fred at redde sin Krone, efterat de billige Forslag, han havde gjort Kongen af Danmark, vare forblevne ubesvarede.

Gustavs Hær bestod vel af tapre Folk, men den var kun 3000 Mand stærk. Krigshylen vakkede hid og did, men Sveriges unge Konge var altid foran og overalt, hvor Faren var størst, og, da under Begivenhedernes Gang Fordelen altid var paa de Svenskes Side, blev Kristian den 4de villigere til

Fred; denne sluttedes ogsaa den 19de Jan. 1613 til Knärbö på Belingelser, der vare trykkende for Sverige, som maatte betale en betydelig Pengesum, men som dog ogsaa fik tilbage en Del Byer, foruden at det fritoges for Dresundstolden; den største Binding var forresten, at Folket ret fik Tillid til sin unge Konge, der strax ved sin Regjeringsintrædelse optraadte saa kraftigt.

I samme Aar maatte Gustav kæmpe mod Russerne. Hans Generaler Jakob de la Gardie og Horn indtog flere Stæder, Kongen stormede en vigtig Fæstning, og Svenskerne beholdt ved Tapperhed og Krigskyndighed Overhaand. Rusland, som indsaa, at det Intet udrettede mod dem, og som tillige truedes andetstedsfra, sluttede den 27de Febr. 1617 Fred til Stolbowa ved Ladogasken. Czaren maatte afstaa store Landstrækninger til Sverige, og give sine Forbringere paa Lifland og betale en Pengesum; Gustav Adolf paa sin Side gav de fleste erobrede Fæstninger tilbage.

Ved sin Tilbagekomst udtalte Kongen sig for Rigsdagen paa følgende Maade om Russerne: "Russen er en farlig Nabo; hans Land strækker sig fra Nordhavet, til det Røspille og Sorte Hav; han har en mægtig Adel, Overskud af Bønder, folkelige Byer og kan stille en betydelig Hær i Marken. Men denne Fiende kan nu ikke uden vor Villie komme med en Vaad ud i Nærheden. De store Indsøer Ladoga og Peipus, 30 Mil brede Moræser og stærke Fæstninger adskille os fra ham, og jeg haaber til Gud, at det skal falde ham vanskeligt at springe over denne Væd".

Grunden, paa hvilken St. Petersburg staar, var dengang svensk. Paa Grændsen stod opreist en Sten med Sveriges tre Kroner og følgende Indskrift paa: "Her har Kongen af Sverige, Gustav Adolf, sat Rigets Grændser. Maatte hans Verk med Guds Hjælp blive af Varighed."

Men endnu ikke fik de svenske Vaaben hvile. Den polske Konge Sigismund gjorde Forbringelse paa den svenske Throne og vilde ikke erkjende den nye Kongeæt. Uigefra Gustav Adolfs Thronbestigelse havde man leveret mindre Skærmhudsler med hverandre, og nu, da Krigen med Danmark og Rusland var forbi, vilde Gustav med ubestemt Kraft vende sig mod Polen, men det svenske Folk ønskede dog Fred ogsaa paa denne Kant for at kunne komme lidt til Kræfter efter en næsten 60 aarig Krigstilstand. Ogsaa den unge Konge erkjendte Trangen dertil. Han forslø rimelige Fredsvillkaar; men Sigismunds Forbringere vare i højeste Grad overdrevene, saaledes f. Ex. at Gustav Adolf skulde overlade ham den svenske Throne og selv nøje sig med Faberens Hertugdømme, Södermanland, Nerike og Wermland, Saadanne Forbringere vakte i Sverige baade Kongens og Folkets Harm, og Rigets Slænder erklærede, at ikke vilde unddrage sig de Byrder, som krævedes for at lugte den indbildske og overmodige Konge af Polen. De svenske Vaaben vare i Regelen feirrige, og Sigismund nødtes efter langvarige Kampe til at indgaa paa en 5 aarig Vaabensstilstand, der senere forlængedes og varede i 25 Aar.

For at forstaa, hvorledes Sverige kunde udholde saadanne Udgifter som til alle disse Krige, maa der oplyses, at

tvende Hertuger, som fæde med store Provindjer, bøde bøn- løse, og deres Land kaldt tilbage til Kronen; endvidere at Adelen var redebon til Opostrelser; men den første Forøgelse i de offentlige Indkomster skrev sig dog fra Gustav Adolfs utrættelige Bestræbelser for at ophjælpe Borgernes og Bøndernes Velstand. Kvægavl, Agerbrug, Fabrikvæsen og Bjergværksdrift bragtes ved ham til en større Fuldkommenhed, og Handel og Industri blomstrede. Fremfor Alt sørgede imidlertid Gustav Adolf for Kirke og Skole. Af den fuldeste, kraftigste Overbevisning var han den evangeliske Lære hengiven, men han lagde intet Tryk paa sine anderledes troende Underaatter, som tilhørte den gamle Kirke. Universitetet i Upsala skænkede ham store Forleninger, Bibliotheket berigedes med Bogsamlinger fra Klostrene, Universitetet i Dorpat (nu russisk) stiftedes, og i flere Byer oprettedes Gymnasier. Kongen elskede Videnskaberne, men altid maatte de have Tro og Evangelium som sin Grundvold.

Da Gustav Adolf om Høsten 1629 ved Stillsanden i Stumshors fik Ende paa den polske Krig, havde Trediveaarskrigen med alle sine Rædsler allerede i 12 Aar raset i det uhykelige Tydskland. Keiseren, understøttet af alle de tydske katolske Fyrster samt af Spanien, havde i dette Tidrum efterhaanden faaet Bugt med alle sine Fiender, tilsidst ogsaa med den danske Konge Kristian den 4de, som i Freden til Lübeck i Mai 1629 havde maattet forpligte sig til ikke mere at blande sig i de tydske Sager. Protestanterne i Tydskland syntes uden Nebning fortable, og Keiserens Magt truede med at overvælde Alt, der endnu havde en Tanke om at gjøre Modstand.

Under disse Omstændigheder var det, at Gustav Adolf søgte sig kaldet til at gribe ind; men man har badset ham for dette Skridt, da han derved opstredet sit eget mebtagne Folk for Fremmede. Hvorvidt han imidlertid i Længden havde kunnet undgaa denne Indblanding, er endnu usgjort, og desuden betragtede Gustav Adolf hverken den enkelte Mand eller Staten som affondrede, fra det Hæle afbrudte Dele, der kunde trives og voxe midt i den almindelige Forstyrrelse. Protestanterne i Tydskland vare for ham Brødre, og Kampen var en Kamp til Guds Væ.

Hertil kommer ogsaa, at Tydsklands protestantiske Fyrster allerede for flere Aar siden havde søgt Forbund med Gustav Adolf; men hver Gang havde egne Anliggender hindret Kongen fra at indlade sig derpaa. I Aaret 1623 forsøgedes Protestanternes Nød, og Gustav Adolf begyndte at søle sig mere kaldet til at imødekomme deres Bønner; men ogsaa denne Gang hindredes han af Krigen i Polen, og desuden kom Kongen af Danmark ham i Forskjøbet. Efter dennes Nederlag forsøgedes Faren for Sverige og i Forhold dertil ogsaa Gustavs Tilbøielighed til at træde den med Driftighed imøde. Keiseren og hans Feltherre Wallenstein behandlede ham med det mest saarende Overmod: de vægrede sig ved at nævne ham med Kongenavn og viste med Haan hans Gesandter bort fra Fredsunderhandlingerne i Lübeck. Hertil kom ogsaa virkelige Fiendskaber. Keiserlige Tropper tjente mod Gustav Adolf i Polen; Keiserens Folk søvede Boldsom-

heder mod svenske Søfarende, og Wallensteins Titel af Storadmiral over de nordlige Have og hans truende Rusninger tilføes gav noksom tilkjende, hvilke Hensigter man havde mod Sverige, naar først Tydskland var luet.

Gustav Adolf og hans Ven og Raadgiver Axel Oxenstierna havde begge aabne Øine for disse Farer. De indsaa Umuligheden af i Længden at undgaa Krig med Keiseren, og begge vare ogsaa af den Mening, at det vilde være bedre at angribe Fienden paa den søndre Side af Østersøen end at oppebie hans Indfald i Sverige. Imidlertid viste det sig ogsaa, at Oxenstierna af en næsten ubevidst Frygt søgte i det Længste at undgaa den forfærdelige Kamp, medens Kongen mente, at, var Krigen uundgaaelig, da maatte man begynde den jo før jo heller. Oxenstierna gav ogsaa tilsidst efter. "Kongen drives dertil af en mægtig Mand, som Ingen kan modstaa", sagde han.

Det blev besluttet at angribe Keiseren i Tydskland og det allerede i 1629. Angrebet opfattes imidlertid, medens den franske Konge i Lübeck endnu gjorde et Forsøg paa at faa et Forlig istand. Men da dette, som før er fortalt, endte med, at de svenske Gesandter haanlig afvistes, blev Krigen uigen- skaldbelig bestemt til det følgende Aar; "men fra denne Stund venter jeg ikke en eneste rolig Time mere i hele mit Liv", skrev Kongen, og ved sin Ankomst til Stockholm udsaa han der i Riddarholmsskirken Pladsen til sin vordeende Grav.

Han begyndte strax at gjøre Forberedelser til det forestaaende Felttog, og i Slutningen af Mai 1630 sammenkaldte han Stænderne og forelagde dem Sagen. Vel indsaa Enhver, hvilke store Besværigheder denne Krig vilde paasøre Landet, men ikke en eneste Stemme løstede sig derimod. Det Væde, det Højsindede i selve Foretagendet henrev Alle, og Folket ofrede frivillig sine Eiendele for den hellige Sag, for hvilken deres Konge viste sig beredt til at ofre sit Liv. Krigen blev besluttet, og de nødvendige Udgifter bevilgede.

Med 15000 Mand afsættede Gustav Adolf sig Sverige, og netop 100 Aar, efter at den Augsburgske Konfession af Protestanterne overgaves til Keiseren, altsaa den 24de Juni 1630 fik man Die paa Tydsklands Kyst. Kongen var selv en af de Første, som gif scaborde, og saasnart han berørte den tydske Jordbund, kaldt han paa Kæne og bad med høi Røst: "Du Herre Gud, som raader over Vindene og Havet ligesom over Jorden og Himmelen, hvorledes skal jeg tilsluide kunne prise dig for din naadige Baretægt under denne farlige, men nu lykkelig tilbagelagte Færd? Jeg taler dig, af Hjertets inderste Grund taler jeg dig! Du ved, at jeg har foretaget dette Tog ikke til min, men til din Væ og til din undertrykte Kirkes Hjælp. Giv ogsaa herester Vlykke til at udføre denne din hellige Gjerning til den Tid og det Maal, som af dig er bestemt."

Kongen reiste sig, og da han saa Taarer i de Omstaaendes Øine, sagde han: "Græder ikke, men beder til Gud af Hjertens Grund; oprigtig Bøn formaar meget." Strax i Begyndelsen viste Gustav Adolfs Stilling sig imidlertid temmelig vanskelig, thi det varede længe, inden de protestantiske Fyrster, navnlig i Brandenburg og Sachsen,

aabent turde erklære sig for han, og dette var nødvendigt, skulde han blive det katolske Forbund voksen. Rigtignok havde han Frankrige, som dengang styredes af den kætige Kardinal Richelieu, paa sin Side, fordi denne Statsmand arbejdede paa at svække det østerrigske Keiserhus og af den Grund understøttede Protestanterne i Tyskland paa samme Tid, som han forfulgte dem i Frankrige; men nogen ligefrem Hjælp kunde den svenske Konge og hans Partie dog endnu ikke vente fra den Kant. Som Følge heraf bleve Svenskerne liggende i Veir i Pommeren lige til Foraaret 1631, og nu rykkede de gjennem Brandenburg henimod Sachsens Grændser.

Fyrsterne vakkede endnu bestandigt; men da indtraf der en Begivenhed, som endelig bestemte dem.

Staden Magdeburg, der var protestantisk, skulde bringes tilbage under Katholicismen, og efter en langvarig Beleiring, fordi Borgerne forsvarede sig med overordentlig Udholdenhed og Tapperhed, blev Staden indtagen med Storm. De rædsomste Grusomheder bleve øvede af Seirherrerne: Indbrændinger i Huse og Kirker, Mishandlinger af Kvinder og Mord paa Børn, som Soldaterne spidde paa sine Landser og kastede ind i de brændende Huse. I tre Dage havde de ryggesløse Tropper Lov til at plyndre, og nu først holdt den keiserlige General Tilly sit Indtog mellem rygende Grusdynger.

Da fik Protestanterne Vinene op for hvad, der ventede dem, hvis de ikke satte en Skranke for Katholikernes vøgende Vælde. Tilly havde allerede begyndt at hærje i Sachsen, og nu sluttede derfor Kurfyrsten Forbund med Gustav, som ud-paa Høsten vandt en glimrende Seir ved Breitenfeld over Tilly, der fra nu af begyndte at nære Mistillid til sin egen Feltherredygtighed. Endnu af større Vigtighed var denne Seir med Hensyn til de protestantiske Fyrsters Holdning. Sachserne brød ind i Bøhmen, hvor Jesuiterne havde gjort Alt for at kue den protestantiske Aand, og Svenskerne rykkede gjennem Mellemtyskland til Pfalz og Würtemberg; overalt grebe Protestanterne til Vaaben og sluttede sig til dem. I April 1632 leveredes der et Slag ved Floden Brach, hvor Tilly mistede Bivet; men Keiseren havde en anden dygtig Feltherre i Wallenstein. I lang Tid lød Gustav Adolf ligeoverfor en stærkt forstærket Veir, denne havde slaaet ved Nürnberg; men det var forgæves, at Svenskerne søgte at storme den, og kort efter drog Kongen bort og standjede ved Neustadt for at se, hvor Wallenstein agtede sig hen. Denne blev imidlertid liggende stille endnu 5 Dage; derpaa brød han pludselig op, lattede sig paa sin Veir og drog opad det nordlige Franken. Men da Gustav senere havde vendt sig mod Baiern, marscherede Wallenstein mod Sachsen, som han nu vilde tvinge til at opgive Forbundet med Sverige. Den svenske Konge fulgte imidlertid efter og blev af Sachserne modtaget med aabne Arme. Folket trængte sig i Raumberg om hans Hest og kaldedes om at komme til at røre ved og at kysse den elskede Fyrstes Klæder. Han modtog al denne Hyldest med nedladende Mildhed og Erkjendtlighed, denne Gang dog blandet med sørgeligere Følelser. Han vendte sig til Hofpræsten Fabricius og sagde „Det er en sand Glæde at se sig saaledes omfattet af Folkets inderlige Kjærlighed; men mangen Gang

vækker det mørke Engstelser i min Sjæl: De sætte jo Vid til et svagt Menneske og ikke til Himmelfens almægtige Herre ja de betragte mig meget nær, som om jeg var den, der alene formaar at hjælpe. Al, kanste vil Gud snart straffe haabederes afgudiske Daarskab og mig, som er Gjenstanden derfor, og vise, at jeg ikkun er et svagt og dødeligt Menneske.“

(Mere.)

Den graadige Flaske.

En liden Historie med en stor Moral.

En liden fattig Gut ved Navn Tim sad og liggende i en Flaske, idet han mumlede: „Mon der kan være et Par Sko i den.“

Hans Moder havde tappet hans Klæder, men sagt, at hun ikke kunde gjøre noget ved Skoene; han maatte gaa barbenet. Tilfældt tog han en Stump Mursten og kastede Flasken og han blev bange over, hvad han havde gjort, da det var hans Faders Flaske. Han lagde sig paa Jorden og hullede i den Grad, at han ikke hørte de Trin, der nærmede sig før en Stemme udbrød:

„Hvad er der nu paa Færde?“

Gutten saa forfærdet op; det var hans Fader.

„Hvem har slaaet min Flaske itu?“ spurgte Faderen.

„Det har jeg!“ stønnede Tim halvkvælt af Graad.

„Hvorfor gjorde Du det?“

Gutten saa op. Stemmen havde en helt anden Klang, end han havde ventet. Sagen var den, at Faderen var bleven rørt ved at se sin trøstesløse lille Søns forkomne Skikkelse bøiet over Flaskestaarene.

„Jeg vilde se efter et Par nye Sko—jeg har ingen Ting at tage paa Fødderne,—alle de andre have nye Sko.“

„Hvordan kunde Du finde paa, at der skulde være Sko i en Flaske?“

„Det sagde Moder. Jeg bad hende om et Par nye Sko, og hun sagde, at de vare gaaede i den store Flaske sammen med en hel Del andre Ting — Kjoler og Hatte og Brød og Kjøb, og jeg troede, at jeg skulde have fundet noget af det, naar jeg slog den itu, men jeg fandt slet ikke noget. Jeg er saa lei over, at jeg slog din Flaske itu, Fader. Jeg skal aldrig gjøre det mere.“

„Det tror jeg heller ikke, Du vil,“ sagde han, idet han lagde Haanden paa den lille Guts krøllede Haar, hvorpaa han gik ind, medens Tim var som himmelfalden over, at Faderen ikke var bleven vred paa ham.

Et Par Dage efter rakte Faderen Tim en Palle og bød ham aabne den.

„Nye Sko, nye Sko!“ jublede Gutten. „Har Du faaet en ny Flaske, Fader? Vare de i den?“

„Nei min Gut, der bliver ikke noget af nogen ny Flaske. Din Moder havde Ret — alle Sagerne gik i Flasken, men at saa dem ud igjen, gaar ikke saa nemt, derfor har jeg nu i Sinde med Guds Hjælp at lade være med at lægge dem i den.“

University.

Skolens Arbejde gaar saa smaat og jævnt fremad. Lærere og Disciple stræber hver med sit, og Alle synes at have Hænderne fulde. Skjønt det nu snart er Jul, saa kommer der dog af og til nye Elever. Det er naturligvis slemt for disse at dumpe saadan midt ind i Arbejdet, men paa en Raade gaar det nu alligevel. Vi glæder os over, at Antallet forøges, og tillige over, at Alle synes at være vel tilfredse med Skolen, saa at der er Haab om, at de allerfleste vil komme igjen i næste Termin foruden mange nye. En Ting har vi her, som vist bidrager betydeligt til denne Tilfredshed, og det er god Kost. Kan det lykkes paa en saadan Skole at holde Mavnerne i godt Humør, saa vil i Regelen Hovederne arbejde godt og Hjernerne være mindre oplagt til at gjøre Fortræd.

Musikalsk Underholdning.

Parckland Brass Band vil under Prof. Speratis Ledelse give en Aftenunderholdning paa særskommende Dørdag, den 15de December. 15 Cents for Vogn og 10 Cents for Børn. Forfriskninger betales for særskilt.

Det er vor Mening, at dette bliver vel værd baade Umagen og Pengene. Alle er venligst indbudne.

Overskuddet gaar til Anskaffelse af Instrumenter for nævnte Brass Band.

Skatteydere mærk!

De som ønsker, at vi skal betale Skatten paa Lotter i Pierce Co. Wash., bedes mærke sig følgende:

1. Vi skal som før betale Skatten og sende Kvittering, naar man sender os 35 Cents pr. Lot.
2. Først omkring Midten af Jan. kan Skat for 1894 betales, og det vil ofte tage os flere Dage, før vi kan saa Kvittering fra Kasseren.
3. Money Orders gjøres betalbare i Tacoma—ikke i Parckland, da Parckland ikke er Money Order Office.
4. Sender man Postage stamps vil man behøve at sende Acts eller Icts Stamps.
5. Vær saa snil at give en tydelig og nøjagtig Opgave af Lots, Blocks og Additions.
6. Indsenderen bedes ogsaa at føie sit Navn og fuld Adresse til Brevene, hvilket ogsaa forsjømmes undertiden.
7. Vi vil heller ikke i Ar tage Betaling for vort Arbejde, eller Godtgjørelse for de Udgifter, hvormed de mange Reiser til Tacoma ere forbundne i Anledning af Skattebetalingen, men vil lade det hele Overskud tilfalde Skolen-, derfor vil vi være meget taknemmelige, om dette maatte blive ret stort!

Broderligt

Parckland, Wash. 10de Dec. 1894.

Z. Barsen

Omvendte Hinduer.

Presten W. Sampson fortæller følgende fra Serampore:

En Dag gik endel af os til et stort Møde, som skulde holdes et Stykke fra Barsabpore. Paa Veien derhen kom vi gennem en Landsby, hvor der var Marked, og hvor der af den Grund var samlet en hel Del Mennesker. Da vi var tidlig ude og havde Tiden for os, bestemte vi os til at standse en Times Tid og tale til disse Folk, som var samlede her. Under Prædikenen kom der en Handelsmand tilføede, som, efterat han havde hørt til nogle Minuter, begyndte at tale med en af Prædikanterne. Da de havde talt sammen en Stund, gik de hen til Handelsmandens Butik, hvor han viste frem en Bog, som saa opslæet, og som viste sig at være en Bibel.

Jeg gav mig da i en Samtale med ham, og han fortalte mig, at han havde faaet denne Bog for omtrent syv Ar siden af en Mand, han ikke kjendte. Jeg dreiede Samtalen hen paa Mikodemus's Sammenkomst med Jesus og omtalte især disse Ord: „Saa har Gud elsket Verden, at han har givet sin Søn, den enbaarne“ o. s. v., og det viste sig nu, at Manden havde en klar Forstaaelse af Frelsen i Kristus. Han havde ikke faaet nogen Undervisning af nogen Lærer, men bekjendte som sin Tro, at Kristus var vor Frelser, og at Menneskene ikke kunde blive hjulpe paa nogen anden Maade end ved at tro paa ham.

Jeg sagde til ham: „Naar du tror paa Jesus, kan du ikke bede til Afguds-billederne“, og han svarte, at det gjorde han aldrig.

Han havde aldrig talt med nogen Missionær, men havde sit Kjenkskab til Kristendommen alene fra at læse i Bibelen. Alene, omgivet paa alle Kanter af bare Hedninger og dog saa vel kjendt i Guds Ord! Hvem ved, kanske kan der være mange saadanne Tilfælde. Om vi ikke kjender dem, saa er de dog kjendte af Gud.

Engang da Missionær Ward reiste gennem en Landsby i Nærheden af Kalkutta, gik han ind i en Butik og lagde igjen et Nylestamme der i den Tank, at en eller anden kunde komme til at læse i det. Omtrent et Ar efter kom tre fire af de fornemste Mænd i Landsbyen til Serampore for at faa Vejledning til forstaa den Bog, som var bleven lagt igjen hos dem. Resultatet blev, at syv otte Stykker af Landsbyens Bøvere offentlig bekjendte sig til Kristendommen. Blandt disse var der en gammel Mand ved Navn Jaggernaut, som havde helliget sit Liv til et Afguds-billede af samme Navn i Byen Orissa, og som var bleven saa bekjendt for sin Hellighed, at en Rigmand i Orissa havde tilbudt ham en Pension paa 8 peid, hvis han vilde slaa sig ned i hans Hus.

Da han havde lært det nye Testamente at kjende, havde han først hængt det Afguds-billede, som han tidligere havde bedt til, ud i Haven paa et Træ, og en Tid efter havde han hugget det istykker og lagt sin Ris med det. Han vedblev til sin Død at holde fast ved Troen paa Kristus.

To andre af dem begyndte straks frugtfuldt at forkynde Kristi Bære for Landsbyens Folk. Den ene døde, glædende sig i Kristus som Menneskenes Sjenspær, og den anden blev optagen i vor Kirke og paatog sig at forklare Skrifter for alle dem, som vilde lytte til hans Ord, (Missionær-læsning.)

Kirkegjæld.

Det er desværre ofte Tilfældet, især i Byerne, at vore Menigheder sidder mere eller mindre i Gjæld. Gjæld er en meget slem Ting og maaske end mere farlig for Menigheder end for Enkeltpersoner. Er Gjælden liden, saa tænker Menigheden saa gjerne: „Ja nu har vi anstrengt os af alle Kræfter for at faa dette Arbejde udført, denne Gjæld har ikke stort at betyde, nu trænger vi til at hvile os et Aarstid“ osv. Saaledes begynder man med at ringeagte Gjælden, og altfor ofte vedbliver man dermed, indtil den bliver ganske betydelig. — Paa den anden Side, hvis Gjælden er meget stor er man meget udsat for at tænke: „Vi har nok faaet os en vakker Kirke, og dens Velggenhed er ganske b. kvem; men er det nu egentlig v o r Kirke? Tænk paa den forfærdelige Gjæld! n a a r skal den blive betalt? Er det ikke næsten som at kaste Pengene i Havet, naar vi Aar efter Aar anstrenger os for at afbetale lidt derpaa“? Og saa fylbes Hjerterne strog af elstags Haabløshed, som gjør alt kirkeligt Arbejde i Menigheden tungt, og som ikke sjelden hindrer Ordets Virkning paa Hjerterne.

Nu hender det vistnok nu og da, at en Menighed uden tilstrækkelig god Grund sætter sig i Gjæld og saaledes udsætter sig for disse Farer; men undertiden er det unægtelig en Pligt for en Bymenighed at v o v e noget i denne Retning. Det er som bekendt anderledes hermed i Byerne end paa Landet. Naar Farmerne i Mangel af Kirke kan komme sammen i et Skolehus, som har Rum nok for dem, saa synes de, dette gaar godt an, og lader sig nøie dermed, indtil de kan faa noget bedre. Man hører eller ser sjelden, at Folk holder sig borte fra Gudstjenesten, fordi denne holdes i et Skolehus. Anderledes er det i Byerne. Der er saa mange og mange Slags Kirker. Gjerne er det ogsaa Tilfældet, at jo mere vildfarende et Kirkefællesskab er, desto smukkere Kirke har det, desto mere tiltrækkende er deres Sang, Musik, Foredrag osv. Naar nu en reitroende lutherisk Menighed, som begynder sin Virksomhed paa et saadant Sted, maa holde sine Gudstjenester snart her, snart der i forskellige Lokaler, eller om den har været heldig nok til at sikre sig et bestemt Lokale for en længere Tid, saasom en Frimurerhal eller noget lignende, saa ligger der en stor Hindring for Menighedens Mission netop i dette ubekvemme og uirkelige Forsamlingshus. Ganske vist er Guds Ord og Sakramenter de samme, enten de forvaltes i en Kirke eller i en anden Bygning; men det er desværre Tilfældet, at mange af dem, som allermeest trængte at drages til vore lutheriske Gudstjenester, holder sig borte fra dem under saadanne Omstændigheder og istedet søger hen til Sekternes mere glimrende Kirker, hvor de i sin Strøbelighed finder alt saa herligt. Vi tænker her nærmest paa v o r l u t h e r s k e U n g d o m, som i storevis tager Arbejde i de store Byer og saaledes bliver spredt om blandt anderledes troende og udsat for disses Paavirkning. Hvor let lader mange, maaske de fleste af disse sig forlede af sine nye „Benner“ til at gaa forbi det simple Hus, hvori deres Troesbrødre er forsamlede, og hen til andre Kirke. Skal nu en lutherisk Menighed sige som saa: „Bort Forsamlingshus er

godt nok for os; er disse Ungdommer for stolte til at høre Guds rene Ord her, saa er det deres egen Skyld, at de blive forførte af de falske Profeter, som de gaar hen til, det kommer ikke os ved.“ Det første heraf er sandt nok, men slet ikke den sidste Sætning. Det er en Sag, som virkelig kommer en saadan Menighed ved. Den kan ikke sige sig ven fra disse Unges Blod, sørend den har gjort, hvad den kan, for at drage og knytte deres Hjerter til sig. Og foruden disse er der en Mængde andre Strøbelige, som Menigheden maa tage Hensyn til. En lutherisk Bymenighed maa betragte sig som en missionerende Menighed, som i Overhyrdens Sted skal søge de fortabte Faar, om de muligens kunde blive bragt tilbage til Faarestien. Ser nu Menigheden, at den langt bedre kunde drive denne sin Missionsgjerning, hvis den havde en nogenlunde vakker og rummelig Kirke paa et bekvemt Sted i Byen, saa bliver det til en Pligt for den strog at begynde at arbejde henimod dette Maal. Men her maa da ogsaa Menigheden være vis i sin Sag, overveie den vel og se, h v i l k e M i d l e r den har til sin Raadighed. Og med Midler mener vi ikke bare Penge og jordisk Gods, det har naturligvis sin store Betydning, men vi mener fremfor Alt, om Menigheden har den nødvendige Tro paa Gud til Gjerningens Udførelse. Det er, om den troer, at Gud kræver af den, at den skal bygge en saadan Kirke, om den altsaa er overbevist om, at den Gjerning, den staar i Begreb med at udføre, er Gud egen Gjerning. Er Menigheden ved rolige og grundige Forhandlinger om Sagen bleven gennemtrængt af denne Overbevisning, saa kan den med Glæde tage fat paa Gjerningen thi da eier den Nøglen baade til sin egen Pung og til Guds Hjerte. Hvis dens egne Midler da ikke strækker til, saa kan den trostigt stifte Gjæld, vel at mærke, hvis den kan gjøre dette i Jesu Navn, det er, ikke for at tilfredsstille sin Lyst til Pragt eller for at lappes med denne eller hin Menighed, som ogsaa bygger Kirke eller af andre kjødelige Grunde, men alene for at faa Kirken paa et saadant Sted og i en saadan Stand, hvori den efter Menighedens Overbevisning bør være for ret at fylde sin Plads i Menighedens Missionsarbejde.

Forskjelligt.

—Den f i n s t e l u t h e r s k e K i r k e arbejder sig frem med stærke Skridt her i Landet. Ved dens Aarssmøde i West Duluth i Sommer fremmødte 50 Delegerer. Past. Mikander blev valgt til Formand paa 4 Aar. — (B. og S.)

—Da Dronningen af Madagaskar lukkede alle Drillehujene i sit Rige, og alle Eierne i den Anledning henvendte sig til hende med Bøn om Stadeserstatning, svarede hun: „Naar I have givet dem Erstatning, som er bleven tilspøjet Stade ved eders Virksomhed, saa skal jeg betale eder Forskjellen mellem deres og eders Tab.“ [B. og S.]

Japan. I Japan skal Stemningen mod Kristendommen tilbids være bleven meget bitter og lover ikke godt for Missionen i dette Land. I den senere Tid har Missionærerne med Sorg maattet lægge Merke til, at der er indtraadt en

Standning i Missionens Fremgang. Nu begynder ogsaa pennesøre Japanesere at rette heftige kristelige Angreb mod Kristendommen.

En japanesisk Børd skrev nylig blandt andet følgende: „Den kristelige Gud er et Fantom, Hjernesvind, bare Damp og Røg, og Troen paa ham er en dum Overtro. Den kristelige Morallære nedværdiger Menneskene under Dyrene. Den vil berøve os vort Folks Pryd, en barnlig Lydighed og Udfrygt for Herferen. Den kristne stiller sin indbildte Gud over Keiseren og undergraver den barnlige Lydighed, saa at endog de kristelige Sønner kan forlade de Forældre, som bliver tro mod de fædrelandske Sæder og Skikke. Kristendommen er en national Fare for Japan, som maa bekæmpes. Kristendommen maa udryddes og bør aldrig mere taales i Japan.“

Det er meget at befrygte, at dette er en af de sørgelige Følger af Religionsparlamentet forrige Aar i Chicago. I alfaald klager Missionærerne paa mange Steder over den Slæde, som derved tilføies Missionen. Kristendommens Fiender træder mere og mere energisk frem til Kamp mod Herren og hans Salvede, og Kristenheden naar saa lidet paa Bagt. [Ev. L. R.]

Tyven og Barnet.

Det var stille og roligt i Blandsbyen; ingen Støi hørtes, intet Menneske var at se. Det var aldeles øde ved Brønden, hvor Pigerne saa gjerne so og svøgte, naar de hentede Vand, øde under den store Lind, hvor de unge Mænd samledes og sang sine Sange og de gamle røgte sine Piber, medens de passerede med hverandre.

Men hvor var da alle Indbyggerne? Ved et Marked i Blandsbyen. Det var en Dag, som den hele By benyttede til at gjøre Indkjøb og mere sig.

Smidkærlig viste det sig ud paa Aftenen, at Blandsbyen ikke var ganske og aldeles forladt; thi en Mand sneg sig forsigtigt langsmed en Mur, og uagtet Mørket begyndte at falde paa, saa han sig forsigtigt om ved hvert Skridt, om vel noget menneskeligt Die skulde opdage ham.

Ved det Hjørne, hvor Muren støbte til et Hus, standsede han og krøb lydløst op ad Muren og ind igjennem et aabent Vindue. Han vidste, at Beboerne var paa Markedet, og at der var ikke ubetydelige Forraad i deres Spisekammer. Men i det samme han vilde bane sig Vej hertil, forekom det ham, at han hørte en svag Varm i det tilstøbende Værelse, og ved at titte igjennem Røgkullet, saa han ved den svage Bysning, som endnu faldt ind igjennem Vinduet, at et Barn sad derinde paa Kanten af sin Seng. Dog, hvad gjorde vel det? — han havde blot at betænke, hvorledes han skulde bære sig ad for ikke at blive hørt, og derfor standsede han en Dieblid.

Da hørte han pludselig Barnets klare Stemme med Tyndberlighed fremfige de Ord: „Fader vor, du, som er i Himmenlen“, o. s. v.

Han sølte sig forunderlig bevæget, og da nu den Bille sagde: „Ved os ikke ud i Fristelse“, grebes hans Hjerte af en

dyb og heftig Angest, og han foldede uvilkaarligt sine Hænder og gentog: „Ved os ikke ind i Fristelse, men frels os fra det Onde.“ — — —

Derpaa listede han sig hurtig tilbage den samme Vej, som han var kommen, angrende og med et for Gud ydmyget Hjerte, idet han takkede og prisede den Herre, som havde hindret ham i at begaa denne Synd og bad ham tilgive alle de øvrige, han havde gjort sig skyldig i.

Denne Hændelse blev da det Frø, hvoraf hans Omdendelse fremspirede, og ved Guds Raade blev der efterhaanden en fuldkommen Forandring i hans Hjerte og Liv.

Han forsværer mig mod al Fare.

I Begyndelsen af Aaret 1814 stod en svensk og tyffrusisk Hær et kort Stykke fra Byen Slesvig. Byen var dengang dansk, og Hæren var Danskerne fiendtlig; thi Danskerne stod paa Napoleons Side. Der var sluttet en kort Vaabensstillestand, og Byens Indbyggere ventede med Skræk paa, hvad der vilde følge; thi Fiendens Færd havde været vild og grusom, og Ratten til 4de Juniar skulde Fiendtlighederne igjen begynde. I Udanten af Byen saa et lidet Hus, der tilhørte en gammel, gudsfrygtig Ende. Hun boede der sammen med en aldrende Datter og en tyveaarig Sønnesøn. Den gamle var en flittig og inderlig Bøder. Særlig gjentog hun ofte i den Farens Tid dette Vers:

„En Mur du om os bygge,
O klare Herre Gud,
At vi kan være trygge,
Fra Fare fri os ud!“

Sønnesønnen, som hørte dette, sagde da: „Hvorledes kan du bede om noget saa umuligt?“ Den gamle svarede: „Jeg mener ikke, at Gud netop skal bygge en Mur, men kun, at han skal beskytte os. Forøvrigt — tror du ikke, at Gud kan gjøre det, dersom han vil?“

Den frygtede Time kom, og Fienden trængte fra alle Kanter ind i Byen. Man hørte Varm og Skrig. Men ingen Fiende stormede løs paa Entens Dør. Da Rædselsnatten var over, sit de se Grunden hertil. Det sterke Snefog havde i Natens Løb, lagt en stor Snebane foran det lille Hus, og medens vilde Røskthorder indkvarterede sig i Husene rundt omkring, blev Entens Hus urørt. „Ser du nu,“ sagde den gamle til sin Sønnesøn, „Herren kunde dog bygge en Mur om os!“ (Miss. B. og S.)

Betalt for Herald.

Mrs. Thora Kvammen, Harmony Minn.....	50
Past. F. Grevstad, Detroit Mich.....	\$1.00
Past. A. J. Andersen, Grantsborg, Minn.....	50
S. C. Svensen, Porikland, N. D.....	1.00
Gilbert Larsen, Olalla, Wash.....	1.00
Past. O. A. Sauer, Bode, Ia.....	50
Jungeborg Gordon, Mt. Goreh Wis.....	50
Parikland, Wash, 10 Dec. 1894, T. Larsen, Kaskeret.	

Bidrag til Pacific Lutheran University.

Bd G. D. Ruffad fra Past. J. D. Sæler. \$ 1.25	
fra Past. F. G. Ruffad.....	5.00
= Past. D. C. Forbahl.....	10.13
= " P. H. Rognlie.....	1.00
= " M. Borge.....	18.50
= " V. A. Oppegaard.....	2.00
= " J. A. Thorsen.....	10.00
= " M. Fr. Wies.....	2.70
= " D. Kvaase.....	5.00
	\$55.58
Bed Past. Harstad fra Ingeborg Gordon Mt. Goreb	
Wis.	1.00
	\$56.58

Lutheran University

tilbyder efter 25de Oktober Gutter og Piger god Undervisning i 4 Kursuser: "Normal", "Business", "Literary" og "Scientific" samt Musik og Sang.

Dygtige Lærere er skrede, deriblandt en Amerikaner, som er Lutheraner og en høit anseet erfaren Skolemand; og Pastor Sperati er vel kendt som Musiker.

Ingen bestemte Forkursuser kræves for Optagelse, kun at man vil søie sig i Skolens Regler og lære noget. Hver kan vælge sine Fag.

Kost og Logis i oprarmede og ventilerede Værelser koster fra \$2.25 til \$3. samt \$1. i Skolepenge pr. Uge. For Undervisning i Musik betales særskilt. Disiplinerne holder sig Sengklæder og Bøger.

Hvad en Discipel betaler over \$20.00 for billigste Ticket til Tacoma, tilbagebetales ham af Kostpengene i 3 Terminer paa Skolen.

En paalidelig og kristeligfindet Dame har Tilsyn med Børnene i den nord-engliske Religionskoleafdeling. I Skolepenge og for Værelse betales der 45 Cts pr. Uge. Kostpenge for Børn indtil 12 Aar er \$1.25 og for Børn over 12 Aar \$1.50 pr. Uge.

Fra Tacoma naar man Luth. University paa Jefferson Ave. Streetcar og Lake Park Motor.

B. Harstad.

Parland, Pierce Co., Washington.

Præsternes Adresser i Pacific Distrikt

- L. C. Foss, Stanwood, Snohomish Co. Wash.
- Carl Hoel, Everett, Wash.
- J. J. Kvam, 1638, Twelfth Street, Seat Wash.
- B. Harstad, Parland, Pierce Co, Wash.
- T. Larsen, Parland, Pierce Co, Wash.
- Carlo A. Sperati, Parland, Pierce Co. Wash.
- N. Christensen, Parland, Pierce Co. Wash.

- E. Ballestad, 1615, V. Street, Tacoma Wash.
- L. Riisen, Cathlamet, Wahkiakum Co., Wash.
- T. Tønnesen, Cor. E. Grant & 10th Str. Portland, Oregon.
- N. Pedersen, Silberton, Marion Co, Oregon
- D. Ottersen, 702 Fifth Street, Eureka, California.
- D. Grønberg, 1631 Howard Str, San Francisco Cal.
- J. S. P. Dietrichson 1371 Tenth Street Oakland, Cal.
- J. Johansen, 521 Nelson Str. Fresno, California.
- J. C. Møhl, Haywards, Alameda Co. Cal.

Metropolitan

:- Savings - Bank. :-

[Incorporeret 1887.]

Theaterbygningen Hjør't af 9 og E St.

Løben daglig fra Kl. 10. til 3.

Tordag fra Kl. 10. til 12 og 6. til 8. Aften.

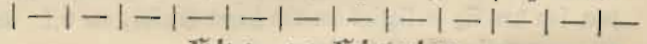
Indbetalt kapital	\$100,000
P. H. Caesar.	President.
C. W. Gnos.	V. President.
O. P. Selvig.	Cashier
J. D. Vanderbilt.	Ass't Cashier.

Directors.

- Dawmer C. J. Stiles, C. W. Briggs, J. W. Anderson
- C. I. Holmes, Theo. Rosmer, Geo. P. Eaton, P. H. Caesar, C. W. Gnos,
- Jas. Te P. Johnson.

6 per ct Rente

Renterne udbetales kvartalsvis i Januar, April, Jule og Oktober. Pengene ublaanes paa længere Tid samt paa maanedlige Betalingsvilkkaar. Anvisninger paa alle Stedri i Europa. De skandinaviske og det tyske Sprog tales.

Bko og Støvler

Tli billigste Priser og af beste Sort hos S. Olsen, 1109 Tacoma, Wv., Tacoma.

Gaa og se dig ud, hvad du ønsker. "Med med de høie Priser," siger S. Olsen. Herald anbefaler paa det bedste.

The Lutheran University Herald.

udkommer to Gange om Maaneden og koster forstudsvis 50 cents per Aar.

Alt, som vedkommer Bladets Redaktion, sendes til N. Christensen—Betaling for Bladet, Bestillinger, Opfigelser o. s. v. sendes herefter til Rev. T. Larsen, Parland, Pierce County, Washington.

* * *

Subskribentsamlere faar paa 5 betalende Abonnenter den 6te frit. Send ind straks Pengene for en Udgang, 50 Cents.

Entered at the post-office at Tacoma, Wash., at second class matter.